

Szellebélelt optimizmus

Ha a tervek szerint alakul a jövő évi agrártámogatás, személyenként akár harmincezer forintra is számíthatnak a mezőgazdasági termelők. Az idei mintegy tízezer forinthez képest ez jelentős összeg. Szükség is lesz a pénzre, hiszen a vetőbúza mázsánkénti ára 3200-3500 forint, duplája az étkezősinek.

Növeli a ráfordítást az energiaár-emelés és a gépek amortizációja is. A mostoha őszi időjárás, a szűnni nem akaró eső már önmagában is elég volt ahhoz, hogy megkészenek a gazdák. Bár *Kató László*, a Toponártól Kazsokig terjedő tizenkét település gazdajegyzője szerint akadt olyan ismerőse is, aki januárban vette el a búzáját és nem fizetett rá a késedelemre.

A közel tízezer hektáros szántó kukoricával vett részének mintegy harminc-negyven százalékán azonban még most is lábon a tengeri. Igaz, nem is hiányzik, mert a haszonállatok is alaposan megcsappantak a környéken. Göllében a cukorrépa is a földben van. A gabonának szánt területen már végeztek a szántással, itt az ideje, hogy előkészítsék a talajt. Ha nem lesz több eső, akár holnap elkezdhetik a búza vetését.

A Kapos-menti gazdák okulva az idei gabonapiac telítettségéből, jövőre mintegy harminc százalékkal kisebb vetésterületet szántak a kenyérnek valóknak. A zsíros, olykor harminc aranykoronás földekbe repce került, mondván: jó ára volt az elmúlt ciklusban az étolaj-alapanyag. Még a kigyuláni, osztrák érdekeltégű földeken is virít majd a sárga virág.

Egyes gazdák azonban úgy vélik a vidéken: ha senki sem vet elég búzát, fölmege a termény ára, hiány lesz a kenyérnek valóból. Csak reménykedhetünk, hogy a kételkedő és optimista gazdák tervei egyensúlyt teremtenek a gazdaságban, s talán bejönnek még a számfátsaik is.

Várnai Ágnes

Fatekenőben hordták össze a kápolnadombot

Stációk Zsolnay-kerámiából

Az országban csak néhány helyen lelhető föl olyan Zsolnay-kerámiából készült stáció, mint a göllei. Az értékes művek készítőjének, Sütő Gyula volt plébánosnak a sírját nemrégiben találta meg Puska Ferenc, Gölle jelenlegi plébánosa.

GÖLLE

Ugyancsak a plébános lelte föl *Fekete István* író két testvérének a sírját, s a göllei diákok segítségével rendbe teszik.

– A kálváriát *Rác Valéria* művésznő ösztönzésére már mintegy négy éve szeretnénk volna fölújítani – mondta *Puska Ferenc* plébános. – Egy pécsi mester vállalta volna a munkát, de azt kérte, hogy az értékes kerámiákat egyenként vegyük le és szállítsuk hozzá. Sérülés nélkül ezt nem tudtuk volna megtenni, ezért most azon törjük a fejünket: kit bízhatnánk meg azzal, hogy helyben újítsa föl.

A temetőben levő Vendelkápolna memento. Az 1856-os nagy göllei állatjárvány megfékezésének emlékére állították a falu lakói. Szent Vendel napja, október 20-át azóta fogadalmi ünnep, s a kápolnában celebrálja a nagymisé a plébános. A kápolna kis dombját – akár csak a kálváriát – annak idején fatekenőben hordta össze Gölle hálás népe.

A templom restaurátorának, *Pater Antonius Callo* plébánosnak a síremlékéhez

Mestert keresnek a stációk fölújításához

FOTÓ: TÖRÖK ANETT

ugyancsak elzarándokolnak a helybeliek, s megemlékeznek *Szabó Gyuláról* is, aki 1940-ben végredeleltében az utódokra hagyta a főltár megépítéséhez szükséges összeget.

Göllében még szokás a ha-

lottvirrasztás is. Ez azonban már nem a házaknál van, hanem a temetőben. A szertartást megelőző néhány napon elővirrasztó asszonyok énekel, rigmusokkal búcsúztatják halottaikat.

(Várnai)

Gicony, a disznókirály

Az elmúlt negyven évben volt brigádvezető, segéd-agronómus és elnökhelyettes is a téészben. 1986 óta azonban nyugdíjas. A göllei Gicony Puska József most sem tétlenkedik. A föld és harmincnégy disznaja nem hagyja.

GÖLLE

A Gicony előnév eredetéről csak annyit mond a gazda: a környéken évtizedek óta sok Puska él, ezért valahogyan meg kell különböztetni a családokat. Rájuk a zsúpfedéskor alkalmazott gica elferdített változata ragadt; így, mindenkij tudja, hogy melyik Puskáról van szó. A falunév történeté-

ről meg az a legenda járja – meséli –, hogy Árpád fejedelem Gerle nevű lova egyszer megbotlott ezen a vidéken, s így nevezték el a Göllének a települést, amelynek állandó jelzője lett, hogy gazdag község. Most már kevesebben vallják ezt. Főleg az állattartók, akik úgy vélik: egyre kevésbé éri meg a disznóhizlalás.

– Tavaly ötvenezer forint veszteség volt a sertéseken, s akkor a vizet, a villanyt, az ólak amortizációját nem számoltam – állítja *Puska József*, akire a „disznókirály” elnevezés is ráragadt. – Az idén még többet ráfizetek, hiszen a múlt évihez képest száz forinttal olcsóbb a felvásárlási ár. A keleti piac beszűkült,

hova szállítsunk? Már fogalmazom a levelet Torgyán József miniszternek.

Puskákék harminc hektár földjükön kukoricát, búzát, árpat, tritikálét termelnek a malacoknak, a hízóknak, az anyadisznóknak, s van egy négyhektáros réjük is. Hogy miért nem adják fel? Azt mondták: beleszülettek a gazdaságba, a disznótartásba, s abban bíznak: végre megbecsülik majd az állattartókat.

– Kinek adják el a sertéseket? – kérdezem óvatosan, miután sorra járjuk az ólakat.

– Aki többet kínál értük – jön nyomban a válasz –, de évente három-négyet levágunk, mert nagy a család.

(Lőrincz)

A vállalkozók elkerülik a települést

Földgázra váltanának

A gölleiek több mint hatvan százaléka szeretné a vezeték már korábban kiépült, hiszen PB-gázzal melegszenek az otthonokban, s a rendszer alkalmas a földgázra is.

GÖLLE

A gondot az jelenti, hogy a rendszergazda és a leendő üzemeltető, a Kögáz Rt nem tud megegyezni. *Kovács Ernő* göllei polgármester hiába próbálta, nem tudja meggyorsítani a folyamatot. Annak viszont örül, hogy a Kögáz külterületi terveiben között Gölle és Kisgyulán is benne van. Így abban

Kovács Ernő polgármester

FOTÓ: TÖRÖK ANETT

reménykedik, még ebben az évben tisztázzák kié lesz a már kiépített rendszer, s így akár már jövőre földgázzal fűthetnek a faluban. Mintegy kétszáz ingatlan tulajdonos jelezte csatlakozását, s a megállapodás után vélhetően a két szövetkezet és a település közintézményei is rákapcsolódnak a vezetékre.

A faluban sok a munkanélküli, s mivel Gölle a főútvonaltól meglehetősen távol esik, még csak remény sincs munkahelyteremtésre. A vállalkozók rendre elkerülik a települést, pedig épülettel adókedvezményrel is támogatná az önkormányzat egy kisüzem létesítését.

L. S.

Tanítványok a katedrán

Megszépült a göllei általános iskola és az óvoda. A fölújításához szükséges 21 millió forint 54 százalékát pályázati pénzből, 1,5 millió forintot a területfejlesztési tanácstól, a maradékot a társult önkormányzatoktól sikerült előteremteni. Segítségükkel mintegy 200 ezer forintért új radiátorokat is felszereltek.

BÜSSÜ, GÖLLE, KISGYALÁN

A piarista rendnek, majd gazdaképzőként szolgáló múlt századi épületnek a fölújításával elhárult az életveszély. A külsejében is megszépült iskolára új tetőt raktak, víztelenítették az épületet, s kicserélték az 50 éves, elavult elektromos hálózatot. A központi fűtést már a nyáron beszerelték. A tantermek padozatának és a bútorzatnak a cseréjére azonban már nem futotta.

Zsigárdi Péter iskolaigazgató elmondta: a négy önkormányzat társulásában működő intézmények költségvetését egyetértéssel elfogadták. Az idén 50 millió forinttal gazdálkodhatnak, ez csak a legszükségesebbekre elég. A költségvetésből átlag 147 ezer forint jut egy gyerekre, alig húszezerrel több, mint tavaly. Az állami támogatást, helyzetüktől függően, különböző mértékben kiegészítik a társult önkormányzatok; időre és pontosan fizetik a hozzájárulást. Kisgyulánban és Büssűben a helyi önkormányzat tartja

főn a még meglévő intézményeket. A kis települések ráfordítása azonban arányaiban magasabb, mint a gesztor önkormányzaté.

A központi iskolában 154 diák: 77 alsós és ugyanannyi felsős tanul. A 19 enyhén fogyatékos gyermeket speciális tagozaton oktatják. Szükség van a fokozott figyelemre, hiszen a tanulók kétharmada hátrányos helyzetű, ezeknek a főzárköztartását heti hat órában segítik. Fonóbból, Büssűből, Kazsokból, Kisgyulánból és Inámból további 16 gyermeket fogad a göllei iskola. Van egy tagiskola Büssűben is, 12 normál és 12 speciális foglalkozást igénylő gyermekkel. Kisgyulánban pedig 16 apróság kezdte meg a tanévét.

A 70-es évek végén még csaknem 400 iskolás koptatta a padokat. Az utóbbi években jó, ha kétszáz van. *Zsigárdi Péter* szerint az elvándorlást gondoskodásukkal és az anyagiak megteremtésével a szülők is támogatják. Bár az iskolában végzett valamennyi diák továbbtanul, munka híján csak néhány telepszik le Göllében.

– Az utóbbi években kevesebben jelentkeznek a gimnáziumokba – mondta az iskolaigazgató. – A hátrányos helyzetűek zöme inkább a szakmunkásképzőbe igyekszik.

Gölle büszke lehet tanstestületére, melyben az ének szakos kivételével minden tanár szakképzett. Kétharmaduk itt volt diák, és visszatért ide tanítani.

Várnai Ágnes

Serények a kisdíjak, fűrgén dolgoznak a technikaórára

FOTÓ: TÖRÖK ANETT

Mosolygós őszutó

Csókoloom... – hangzik az út túloldaláról. Odanézek, s látom: két hátizsákos kisdgyerek igyekszik haza. Talán másodikosok lehetnek. Ők üdvözöltek mosolyogva, pedig nem is ismerjük egymást. Még nem felejtették el a családi intelmet: köszönj

szépen az utcán. Szüleik őrzik a falu tradícióit, s a köszöntést gyerekeiktől is elvárják. Mindegy, hogy utcabeli, faluszeleli vagy városi a szemben jövő, mindenkinek jár egy hangos csókoloom. És egy mosoly, ebben a zord őszutón a göllei utcán. L. S.

Fejlesztés fokozatosan

A kötelező feladatokra jut pénz, de fejlesztésre alig marad. Szigorú takarékoskodással tervezve, apró lépésekkel igyekszik elérni céljainkat – mondta Terbe Sándor gadácsi polgármester.

GADÁCS

Az alig 150 lakosú falu lakosságát elsősorban a mezőgazdaságból él. Az önkormányzatnak kevés a lehetősége: ide 6,8 millió forintos költségvetése csak a legfontosabb feladatokra elég. A fejlesztés – mint a polgármester mondta – rendkívül forrásigényes. Sorolta a tennivalókat, de tisztában van azzal: a rendelkezésre álló pénz

kevés. Ezért rangsorolja a feladatokat. Így ha hosszabb idő alatt is, de elvégzik a leg sürgetőbb teendőket. A Mező utcában nemrég 500 méter hosszan felújították az utat, s befejezték a kultúrház csinosítását. Tudják, hogy csak nehézségek árán lehet előbbre lépni. Márpedig Gadácson ez a legfontosabb cél.

– Amíg nem áll össze a jövő évi költségvetés, nem tudunk tervezni – mondta *Terbe Sándor*. Fontos, hogy az összes kötelező feladat megoldásán túl azért maradjon némi pénz a fejlesztésre is. A tervezés nem könnyű feladat, aprólékos, körültekintő munkát kíván. Mindent megteszünk, hogy a következő időszakban

lehetőség nyíljon a temető, illetve a sportpálya rendbe tételére is.

Egy játszótér kialakítása is szerepel a terveikben. Az a céljuk, hogy összkomfortos legyen a falu. Az itt lakóknak csaknem a fele nyugdíjas, így kevés a fiatal. Mindössze huszonkét iskolásuk van; a somogyiszi iskolába járnak a gyerekek.

A beruházás fontos egy kis település életében, ez alapozhatja meg a jövőt. Mint a polgármester mondta: – A behatárolt anyagi lehetőségek ellenére is meg kell találni azokat a kitérési pontokat, amelyek lehetővé teszik a fejlesztést, s ezzel a maroknyi közösség boldogulását. (Harsányi)